
Che Simojoki!

Miika Siironen: Mustan lipun alla. Elias Simojoen elämä ja utopia. Atena kustannus 2017. 328 s. ISBN 978-952-300-316-3.

Jos ihmiselämä on kuin näyttävä hulluuskohtaus ja se vieläpä päättyy dramaattisesti, on elämäkerran tekijä haastavassa tilanteessa: kirjoittaako myytin mukaan vai etsiikö kaikelle tapahtuneelle selittävän epikiisiin? Lähteekö liikkeelle kaiken selittävästä lopusta vai rakentaako kaaren, jonka päässä on dramaattinen loppu? Miika Siironen tutkimuksen kohde, Elias Simojoki, antaa mahdollisuuden moneen tutkimuksen sudenkuoppaan, mutta työ ei astu niistä onneksi yhteenkään.

Elias Simojoen (1899–1940) elämässä, sanoissa ja teoissa oli vimmainen hehku. Vapaus- ja heimosotien rintamalla, AKS:n nuoruuden innolla toteutetussa miekkalähetyksessä, körttiläisten keskuudessa, sekaantumisessa Viron vallankaappaukseen ja lopulta talvisodan rintamalla Simojoki oli joukkonsa kärjessä, vaikka

kaikki eivät hänen joukkoonsa olisi halunneet ehkä aina kuuluakaan. Simojoesta on kirjoitettu jo aikaisemmin elämäkerta ja häntä on sivuttu monessa muussa teoksessa. Siiroksen työssä Simojokea katsotaan kuitenkin ensi kertaa osana laajempaa eurooppalaista kehystä: ensimmäisen maailmansodan sotakokemus oli Simojoellekin keskeisiä toiminnan lähtökohtia, vaikka hänen sotansa käytiinkin Satakunnassa ja Itä-Karjalan metsissä.

Elämäkerta rakentuu kronologisesti, mutta sen sisään mahtuu laajoja jaksoja, joiden kautta Siironen etsii ja selittää Simojoen maailmankuvaa. Hän ei epäröi asettaa Simojokea aikakauden kansallisradikaalien eurooppalaisten taistelijoiden seuraan. Vertailu tuntuu toimivan ja osoittavan yhden aikakautensa ilmiön toistumista yhtä lailla Suomessa, Romaniassa kuin Italiasakin. Siironen puhuu ”äärivalkoisista”; saa nähdä, jääkö tämä vai termi ”kansallisradikaali” pysyvämmiin käyttöön. Fasismi kun tunnetusti on paha sana kuvaamaan meillä niin monimuotoista ilmiötä kuin 1920- ja 1930-lukujen valkoinen radikalismi. Perusteltavissa olevia ilmaisuja ovat kuitenkin kumpikin, Simojoen kohdalla se f-sanakin.

Siironen sitoo Simojoen ajattelun syvällisen pohdinnan kautta herännäisyyteen, jonka äidinsyli ja isän vitsa toimivat Simojoelle sekä sisäänpäinkääntymisen että julistajan roolin taustavoimana. Avain Simojoen persoonaan on herännäisyydessä, johon Siironen tarttuu rohkean analyttisesti. Siironen myös riisuu hienosti uskolta sen hurskastelun viitan, johon se usein tutkimuksessa on kätkeyty. Usko on Siiroksen työssä Simojoelle yhtä aikaa rakennelma keskustella Jumalan kanssa, oman maailmankuvan selittäjä sekä poliittisen ideologian taustavoima.

Papiston poliittiset tasot 1930-luvun Suomessa on Simojoen elämäkerrassa kuvattu myös harvinaisen avoimesti. Papisto ei ollut pelkästään valkoisen Suomen uskonnollinen äänitorvi, vaan siinä oli sävyjä joka (porvarilliseen) suuntaan. Se myös näkyi Simojoen kohdalla: kuten politiikassa, kirkon sisällä Simojoki oli toisille esikuvallinen taistelija, toisille hiertävä kivi kengässä.

Siironen ei ole antautunut myöskään kohteensa verevien puheiden vietäväksi; ennemmin kuin monesti käytettyjä latteiksi hautuneita sitaatteja, Siironen antaa meille tarkalla silmällä piirretyn kuvauksen Simojoen esiintymisestä ja analysoi uskonnollista ja poliittista julistamista.

Siironen kieli ansaitsee erityismaininnan; välillä huolitellusti, teoreettisesti rakentuva teksti toimii suvan- tona hienoihin virtapaikkoihin, joissa on niin hieno

nyanssien kirjo, että lukija kokee riemastuvansa: vielä joku osaa kirjoittaa näin hyvää tutkimustekstiä!

Miika Siironen on rakentanut Elias Simojoesta pala palalta, kirjeistä, teoista ja sanoista rakentuvan, ymmärtävän ja oudolla tavalla armollisen elämäkerran. Elias Simojoki asettuu paitsi aikakautensa suomalaiseen, myös eurooppalaiseen mielenmaisemaan. Hän ei ole aikansa kuva eikä aikansa irvikuva, vaan yksi mahdollisuus siitä, mihin maailmansotien välinen aika- kausi kaikessa ehdottomuudessaan saattoi eurooppalaista ihmistä viedä.

MARKO TIKKA, DOSENTTI, FT
TAMPEREEN YLIOPISTO